

De Haas

We zitten met zo'n kleine honderd 12 jarigen in een grote gymzaal. Gespannen. Tweedagen schriftelijk toelatingsexamen. Wie voor een vak minder dan een 7 krijgt moet daarna mondeling doen. Op de school kunnen maar rond de 40 leerlingen geplaatst worden. De rest zakt of moet naar een andere HBS.

Dan komt een kleine man binnen. Hij lijkt op mijn opa Askamp. Driedelig donkerblauw kostuum en gouden brilletje. Achteraf begrijp ik dat hij een stuk jonger dan mijn grootvader moet zijn geweest. De leraren lijken te schrikken. Vragen dan de aandacht voor de "Directeur De Haas" Hij deelt ons mee dat wij denken naar een school te gaan. "Maar dit is helemaal geen school maar een *zeef*, wij zeven hier de toekomstige elite van Nederland uit. Ik verzeker jullie dat meesten hier aanwezig nooit de eindstreep zullen halen. Dat geeft niet. Met een mulo- of ambachtschool-diploma kun je ook goed je brood verdienen". Wij zijn stil. De directeur vertrekt.

Hij blijkt gelijk te krijgen. Van mijn eerste klas (1B 1955) met 22 jongens behalen slechts 4 het einddiploma. Zelf vind ik mij al een hele kerel dat ik het er vier jaar uithoud. In de derde klas vertelt onze leraar Nederlands dat deze school model stond voor het boek "Bint" van Bordewijk.

In 2002 lunch ik met Karel Gaemers. Hij is inmiddels Prof. Dr. in de kwantummechanica en decaan op de VU. Lachend vertelt hij me dat zelfs hij de derde doubleerde. Niet omdat hij ergens slecht in was. De Haas vond dat hij anders te veel kapsones zou krijgen. Tot ver na mijn veertigste droom ik regelmatig over deze school. Leuke dromen zijn het niet.

Kort voor zijn overlijden bezoek ik de heer De Haas in zijn flat in Mariahoeve in de zomer van 1973. Hij herkende mij direct. Een vriendelijke oude heer. Wilde ik toen bewijzen dat hij gelijk had. Dat je ook zonder HBS diploma nog wel goed terecht kunt komen?

Peter de Leeuw (2012)

karikatuur: G. de Haas dir Stevin HBS, getekend in 1959 door Dick Matena, inmiddels landelijk bekend als striptekenaar